

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Consvlibvs Mediolanen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

ejus existat, & sic actus nostros in sua pace disponat, ut ea semper meditemur interius & exterius operemur quæ nobis & subditis nostris in præsentī proveniant ad quietem, & ad vitam in futuro proficiat sempiternam. Nos enim, quantum concesserit Dominus, profectibus vestris imminere diligenter intendimus, & vobis in necessitatibus vestris potenter adesse, ac contra malignantium impetus apostolica protectione præsidium indulgere. quod tunc libentius exequemur, cum vestris nos senserimus precibus & meritis adjuvari. Dignum est enim ut pro nobis universalis Ecclesia preces effundat, & insufficientiam nostram orationibus relevet, qui ad universorum Christi fidelium regimen divino numine deputari, ex injuncti nobis officij debito universorum cogimur onera sustinere. Ad hæc, cum dilectum filium nostrum Abbatem de Sambucino de fratrum nostrorum consilio ad proponendum verbum Domini populis Siciliae, ac eos citandos ad obsequium crucifixi, duxerimus destinandum, ipsum habere vos rogamus & volumus excusatum, utpote quem causa Domini, auctoritas mandatoris, & utilitas communis etiam sine literis nostris sufficienter excusant. Datum Reat. IV. Kal. Aug.

OCTAVIANO HOSTIEN.
Episcopo, Vicario nostro.

*Epist. 359.
De consecratione altarium, ex mandato D. Petri Apostoli.*

PAUCIS diebus ante nostrum ab Vrbe recessum, sacerdos quidam ætate longævus, timoratus, ut creditur, ad præsentiam nostram accessit, secretò proponens quòd in visione nocturna per somnium ei apparuit beatus Petrus Apostolus dicens: Accede ad Pontificem Innocentium, & ex mea sibi parte significa quòd à nativitate sua quasi filium illum dilexi, & per diversos gradus promotum in mea tandem sede constitui. Quapropter & ipse decorem & honorem domus meæ debet diligere, studioque vigili promovere. Sciat ergo quòd in Ecclesia mea pauca sunt altaria consecrata. unde contingit quòd in altaribus dissecratis divina mysteria celebrantur. Faciat igitur ea saltem cum debita reverentia consecrari, super quæ novit frequentius officium celebrari divinum. Verùm cum semel & iterum eadem sibi fuisset visio revelata, nec ipse quod mandabatur impleveret, tertio tan-

dem idem Apostolus, velut offensus, intulic dicens: Quia meum obaudisti mandatum, ego tuum tibi tollam auditum. Ex tunc ita surdus effectus est, ut penitus non audiret. Gemens ergo vehementer & plorans, ad confessionem beati Petri devotus accessit, cum lachrymis postulans ut miseratus sibi restitueret auditum, quia mandatum ipsius illico impleveret. Quo per Dei misericordiam exaudito, quod acciderat ei, nobis per ordinem indicavit. Licet autem secundum Apostolum non sit credendum omni spiritui, quia tamen in tali negotio angelus Sathanæ non transfiguraret se in angelum lucis, & melius est piè credere quàm temerè dubitare, cum honestum sit quod proponitur faciendum, etsi verum non esset quod asseritur revelatum; fraternitati tuæ, de qua plenam fiduciam obtinemus, per apost. scripta mandamus quatenus altaria Philippi & Iacobi, Simonis & Iudæ, beati Gregorij, & sancti Andreae, quæ dissecrata dicuntur, tu ipse consecres, vel per alios auctoritate nostra facias consecrari. Credimus enim quòd ex hoc nobis fructus æternæ retributionis accrescet.

CONSULIBVS MEDIOLANEN.

SVPER negotio Passaguerræ, pro quo nobis sæpe scripsistis, dicentes quòd ex levibus causis eum excommunicari mandavimus, unde contra nos grave scandalum est subortum, licet illud vobis respondere possemus quod legalis sanxit auctoritas, quia videlicet instar sacrilegij est de factis Principis iudicare, illum tamen in nostra responsione magis volumus imitari cuius, licet indigni, locum tenemus, qui Iudæis obloquentibus non est indignatus pro se reddere rationem, inter cetera dicens: *Si malè locutus sum, testimonium perhibete de malo; si bene, cur me cæditis?* Nos enim licet flagello linguæ vestræ cædamur, quia tamen secundum Apostolum pro minimo nobis est utrum à vobis aut ab humano die fuerimus iudicati, dummodo nostra nos conscientia nō remordeat, non timentes scandalum contra veritatem subortum, cum veritas non sit relinquenda pro scandalo, (teste Veritate, quæ cum ei ab Apostolis diceretur, *Scis quia Iudæi audito hoc verbo scandalizantur?* respondit, *Sinite. cæci sunt, & duces*

*Epist. 360.
Quod Passaguerra iuste fuerit excommunicatus.
Vide superius epist. 85.*

cæcorum.) ad excusationem nostram id vobis duximus respondendum quod cum prædictus P. fuisset à nobis multipliciter honoratus, in tantam prorupit audaciam, ut contra verbum suum, quod post pronuntiationem nostram publicè protulit in consistorio exclamando, *Iustus es, Domine, & rectum iudicium tuum*, non sit veritus, non solum coram aliis, sed etiam coram nobis multoties replicare quod Mediolanen. Ecclesiam injustè gravavimus. Cujus ausum sacrilegum cum multoties benigna quadam dissimulatione rulerimus patienter, ex patientia nostra factus audacior, coram fratribus nostris non expavit ponere os in cælum, id ipsum quod dixerat replicando superbè. Nam licet peccatores simus, & nati de peccatoribus, illius tamen vices exercemus in terris qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus, qui honoratur cum honoramur, contemnitur cum contemnimur, ipso testante: *Qui vos spernit, me spernit &c.* Idem etiam Passaguerra iniquitatem addens iniquitati, cum non solum causidicus sed procurator esset in causa quæ vertitur inter venerabilem fratrem nostrum Mediolanen. Archiepiscopum & dilectum filium Abbatem de Scozula, post acceptam diù desideratam sententiam postulavit à nobis licentiam redeundi, volens (ut credimus) per excogitatæ malitiæ subterfugium processum justitiæ contra miserum illud monasterium impedire, sicut id ipsum post sententiam venerabilis fratris nostri Veronen. Episcopi sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardin. fuerat procuratum. Sed nos, qui secundum Apostolum sapientibus sumus & insipientibus debitores, volentes eidem monasterio (sicut justum fuerat) providere, non solum ei negavimus licentiam redeundi, verum etiam districtè præcepimus ut moram faceret, prædicto Abbati de Scozula responsurus: qui præceptum nostrum contemnens, sine licentia redire præsumpsit; cum cautum sit in sacris canonibus, ut ipsius canonis verba ponamus, aliquem ex his tribus criminibus excommunicari debere; cum ad synodum vocatus canonicè venire contemnit, aut si postquam illuc venerit, sacerdotalibus respuit obedire præceptis; aut si ante finitam causæ suæ examinationem, à synodo abire præsumit. Ad majorem autem cumulum iniquita-

tis ipsius, sicut ex literis vestris accepimus, præsumit asserere quod ipse in prædicta causa non extitit procurator, cum hujusmodi falsitas ex literis pronuntiationis nostræ patentibus, quas ipsemet ad dictum Archiepiscopum reportavit, apertè valeat denudari, quæ continent manifestè prædictum P. fuisse procuratorem ad causam prædictam. Ipse quoque non quasi pœnitens de commissis, sed pertinax in malitia, scandalum contra nos ninitur suscitare, culpam suam in nostram volens injuriam retorquere. Licet autem, secundum Apostolum, omnem inobedientiam prompti simus ulcisci; volentes tamen eum corripere in spiritu lenitatis, sæpedito Archiepiscopo vestro mandavimus ut infra quindecim dies reciperet ab eo juratoriam cautionem satisfaciendi nobis de commissis excessibus, vel infra quindecim alios compelleret eum ad præsentiam nostram satisfactorum accedere. quod si neutrum efficeret, excommunicationis eum vinculo innodaret. Sanè si præmissa verba canonis attendatis, non severitatem sed benignitatem exhibuimus circa ipsum. Et ecce quanta sit ejus in hoc facto discretio, liquidò potestis advertere, cum ante excommunicationem per se potuerit efficere quod post excommunicationem per alium sibi fieri deprecatur, videlicet ut recepta juratoria cautione mereatur absolvi. Quia verò civitatem vestram speciali quadam prærogativa diligimus, etsi non debueritis sinistra de nobis dicere vel etiam cogitare, vestris tamen precibus inclinati, Archiepiscopo vestro mandamus ut recepta ab eo secundum formam Ecclesiæ juratoria cautione, munus ei absolutionis impendat; mandans ei statim ex debito juramenti, quatenus infra mensem nostro se conspectui repræsentet; ut unde sine licentia præsumptuosus abscessit, illic ex obedientia satisfactorum accedat. quod si facere fortè contempserit, eum & pro præmissis excessibus & reatu perjurij in prædictam excommunicationis sententiam reducere non postponat. Monemus igitur prudentiam vestram & exhortamur in Domino quatenus carnalis affectus non extinguat in vobis igniculum rationis, cum nos in hoc facto non tam nostram quàm Iesu Christi persequamur injuriam, cum ex debito suscepti regiminis teneamur ut juxta sa-

vide supra à epist.
88.

vide supra à epist.
37.

crorum patrum statuta nervos severitatis ecclesiastica non patiamur prophana facilitate dissolvi.

Scriptum est super hoc Archiepiscopo Mediolanensi.

*HOMINIBVS DE MONTE-
Flascone fidelibus nostris.*

*Epist. 361.
De traditione
castrum & hono-
rum quorundam,
ut pro Ecclesia
decerent.*

Licet ad fidelitatem Ecclesie Romanae quasi novissimi redieritis, sperantes tamen quod in ea quasi primi semper existere debeatis, specialem gratiam vobis duximus faciendam, cum castrum Montisflaconis ad jus & proprietatem Ecclesie Romanae specialiter pertinere noscatur. Eapropter, dilecti in Domino filij, medietatem passagij vobis concedimus, ut milites vestri semper in equis & tam ipsi quam pedites in armis sint pro servitio nostro & castrum defensione parati: ita quod si propter ipsius castrum negotium de mandato nostro pro servitio Ecclesie procedentes, equos & arma ipsos amittere forte contigerit, faciemus ea juxta curiae consuetudinem emendari. Bonas quoque consuetudines antiquas pariter & modernas communiter observatas vobis auctoritate apostolica confirmamus. Cum Philippo vero non conveniemus finaliter, quin castrum ipsum quietum Ecclesie Romanae dimittat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae concessionis & confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Apostolorum Petri & Pauli & nostram se noverit incursum.

Postum est in optione eorum, si mallent praedictam medietatem passagij pro munitione castrum.

*ABBATI SANCTI PROCVLI,
& Magistro Lanfranco Canonico
Bononiensi.*

*Epist. 362.
De causa quadam matrimoniali.*

*Cap. Ad hoc
Deus. Vt lite
non contestata.
* In Tertia Col-
leat. Scripturam
sanctam fecit
D. h. r. ipse*

AD hoc Deus in apostolica sede constituit totius Ecclesie magistratum, ut quia secundum * scripturam sententiam fecit Deus hominem rectum, sed ipse se infinitis miscuit quaestionibus, ad eam nodi quaestionum difficiles referantur, suo recto judicio dissolvendi. Ad apostolatus quippe nostri notitiam literarum vestrarum insinuatione per-

venit quod cum causa qua inter Ca. & B. uxorem ejus vertitur, a dilecto filio nostro G. sanctae Mariae in Porticu Diacono Cardinale, tunc apostolicae sedis Legato, vobis commissa fuisset sine debito terminanda, viro ipso ad vos ad instantiam mulieris saepius convocato, tandem Ca. patrum suum in causa ipsa coram vobis constituit responsalem Qui assignata sibi die ut libello responderet uxoris, (quo virum ad separationem thori, & ut dorem suam reciperet, de adulterio accusabat) donec advocatus ejus, qui absens erat, rediret, inducias postulavit. Quibus ad diem certam obtentis, iterum propter eandem causam dilationes similes impetravit. Cum autem tertio dilationes hujusmodi cum instantia petens, obtinere non posset, publice proclamavit se nunquam coram vobis aliter responsurum, nec quod aliter suam vobis praesentiam exhiberet. Vnde duobus ferè mensibus sic impedito causae principio & progressu, cum vobis dictus procurator illudere videretur, testes mulieris habito consilio recepistis, & allegationibus insuper praebuistis auditum. Quo facto, dictus procurator ad praesentiam vestram accedens, dixit se respondere paratum, velle negotio interesse. Qui sibi die statuta, cum crederetur libello, de quo praemisimus, responsurus, restitutionem uxoris ex parte viri prius fieri postulavit, & ne secus fieret, ad sedem apostolicam vocem appellationis emisit. Verum quia mulier ipsa dicebat se virum habere suspectum, vel quia in domo ejus coacta fuerat se adulteratam cum pluribus confiteri, vel quia meretricem publice detinebat, ex qua etiam prolem susceperat, sicut evidentia facti & fama viciniae demonstrabat, (super quo etiam testes produxerat, & alios parata erat ad hoc ipsum probandum inducere) ab ipso procuratore quaesitis an vellet de mulieris impunitate cavere. Qui dixit se super hoc de consilio responsurum. Sed ad diem statutam neque respondit, neque se vestro conspectui praesentavit. Quin etiam ad alium diem citatus, se asseruit, nisi prius advocatus ejus rediret, nullatenus responsurum, sicut nuncius vester juramento firmavit. Vnde iterum testes mulieris de prudentum consilio recepistis, & attestationibus publicatis diligenter audistis qua fuerunt ipsius nomine allegata. Quia vero cum